

ת"פ 18505/12/18 - מדינת ישראל נגד יעקב נריה משעלי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 18505-12-18 מדינת ישראל נ' משעלי

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה
המאשימה:
נגד
מדינת ישראל

הנאשמים:
יעקב נריה משעלי
ב"כ המאשימה: עו"ד ראזי מחאמיד
ב"כ הנאשם: עו"ד ארז בר-צבי

החלטה בבקשה לפסלות שופט

לפניי בקשה "להעברת המשך הדיון בתיק זה למותב אחר" לנוכח חששו של הנאשם כי בית המשפט גיבש עמדה באשר לעונשו עוד בטרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.

ר ק ע

1. ביום 8.5.22, לאחר הליך הוכחות, במהלך השמעת הכרעת הדין, החל הנאשם מפריע לבית המשפט באומרו:

"שורה תחותנה, האשמת אותי מההתחלה, תחי מדינת פלסטין...אתה היית שם אתה יודע, את סגן של אלוקים".

כפי שניתן לראות בפרוטוקול הדיון, הנאשם המשיך להפריע למהלך השמעת הכרעת הדין בעוד סנגורו הפציר בו שוב

ושוב להפסיק. הנאשם לא נענה לסנגורו והמשיך בדבריו ואף ביקש מבית המשפט להפסיק את השמעת הכרעת הדין בטענה: "אתה סתם מדבר שטויות".

ב"כ המאשימה ביקש לאור "התנהגות הנאשם המבזה את בית המשפט" להטיל עליו הוצאות. נמנעתי מכך, ובהמשך התבקשתי לדחות את הטענות לעונש ועשיתי כן. התובע הצהיר שעמדת התביעה בתיק היא למאסר בפועל לאור חומרת האישום, אך הוסיף: "לא נתנגד אם חברי יבקש לשלוח את הנאשם לקבלת תסקיר בעניינו".

הנאשם המשיך ואמר: "מעניין אם היה אדם אחר במקומי, מעניין אם היית מרשיע אותו, על סמך אמונה" והמשיך להתנצח עם הכרעת הדין ("מעליל על בן אדם ואתה רוצה שלא יתעצבן").

לאור הדברים, ציינתי לפרוטוקול: "בית המשפט מבקש מהנאשם להפסיק את דבריו, שכן הוא מתעמת עם הכרעת הדין וזה לא השלב".

כאמור, הדיון נדחה לטיעונים לעונש למועד אחר.

2. בין לבין הוגשו על ידי ההגנה שתי בקשות: האחת, בקשה לקבלת תסקיר לעניין העונש, בהתבסס על הסכמת התביעה. השנייה, בקשה לבטל את ההרשעה כדי לאפשר צירוף התיק לתיק אחר שמתנהל נגד הנאשם בבית משפט השלום בפתח תקווה.

אשר לבקשה בעניין התסקיר, קבעתי בהחלטה מיום 20.5.22: "על אף עמדת התביעה, לא ברור לי כלל ועיקר מדוע קיים צורך בקבלת תסקיר שירות מבחן בתיק ישן, שהתנהלו בו הוכחות עד תום (בפרט כאשר קבלת התסקיר כרוכה בדחייה של כשנה נוספת). מכל מקום, אשמע את הטענות לעונש במועד הקבוע ואז אחליט בנדון".

אשר לבקשה השנייה, התביעה התנגדה לביטול ההרשעה, שכן בית המשפט האחר לא שמע את הראיות, לא בתיק זה ולא בתיק שם, ולכן קיימת הצדקה עניינית שהטיעונים לעונש יישמעו בפני המותב ששמע את הראיות ונתן הכרעת דין מנומקת. בהחלטה מיום 5.6.22 קבעתי: "על פניו הצדק עם התביעה. הצדדים יגיעו לדיון כשהם ערוכים לטיעונים לעונש ולדיון לגוף העניין. לא יינתנו דחיות נוספות".

3. הדיון נדחה מעת לעת, מסיבות שונות, ובמעמד הדיון הקבוע לטיעונים לעונש, ההגנה חזרה על בקשתה לביטול ההרשעה ולשליחה לתסקיר. התביעה הביעה התנגדות לביטול ההרשעה וחזרה בה מעמדתה והביעה התנגדות לשליחת הנאשם לקבלת תסקיר.

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ובהחלטה מפורטת מיום 11.9.22 דחיתי את בקשות ההגנה, וכך קבעתי:

"בתיק זה ניתנה הכרעת דין לאחר שנשמעו ראיות וזאת ביחס לאישום אחד. לגבי אישום אחר הנאשם תחילה כפר ובהמשך במהלך שמיעת הראיות חזר בו והודה.

לאחר מתן הכרעת הדין התבקשתי לדחות את הטיעונים לעונש ואז הדין נדחה מעת לעת מסיבות שונות, בשלב מסוים הוגשה בקשה מוסכמת להגשת תסקיר וכן בקשה לביטול ההרשעה על מנת לאפשר צירוף התיק לבית משפט אחר.

אשר לבקשה לביטול ההרשעה לשם צירוף התיק, דין הבקשה להידחות. מדובר בהליך שהתנהל בפניי במשך תקופה ארוכה. שמעתי את המתלונן. שמעתי את הנאשם ולכן קיימת חשיבות שהתיק יישמע בפניי גם בשלב הטיעונים לעונש. בהעדר הסכמה בעניין זה, אינני יכול להיעתר לבקשה לבטל את הכרעת הדין המפורטת והמנומקת בכל הנוגע להרשעה כדי לאפשר צירוף.

אשר לתסקיר, ציינתי בהחלטה מיום 25/2/22 כי על אף עמדת התביעה לא ברור לי כלל ועיקר מדוע קיים צורך קבלת תסקיר כשמדובר בתיק ישן שהתנהלו בו ההוכחות עד תום, בפרט כאשר קבלת התסקיר כרוכה בדחייה של שנה נוספת.

שמעתי כי התיקים האחרים של הנאשם קבועים לשבוע הבא בבית המשפט בפתח תקווה לאחר שהוזמן שם תסקיר וחוות דעת ממונה. כידוע ניתן לעשות שימוש בתסקיר גם בהליך אחר ועל אף שאינני משוכנע כלל ועיקר שתיק זה מצדיק, מהותית דחייה לקבלת תסקיר. אתן הזדמנות להגנה להסתייע בתסקיר בטיעונים כאן. לא יהיה בדחייה קצרה כדי להקים ציפייה אצל ההגנה שהמועד ידחה פעם נוספת בהמתנה לתסקיר שם.

אין באמור כדי למנוע צירוף התיקים של בית המשפט השלום בפתח תקווה לכאן, אך יש להודיע מראש לתביעה.

הטיעונים לעונש יישמעו בכל מקרה בפניי ביום 2/10/22 בשעה 13:00."

4. ביום 19.9.22 הוגשה בקשה "לפסלות שופט". לטענת ההגנה: "החלטותיו [של בית המשפט] בבקשות טכניות במהותן, חלקן אף מוסכמות- מעלות חשש ממשי כי דעתו נתקבעה ביחס לעונשו של הנאשם עוד בטרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, יתכן לאור הדברים שהטיח הנאשם עם השמעת הכרעת הדין". הסנגור גינה את דבריו של הנאשם, אך העלה חשש שמא היה בדברים אלו כדי להשפיע על החלטות בית המשפט וכן על הענישה הצפויה, בפרט לנוכח דחיית בקשות הנאשם על אף שהיו טכניות ומוסכמות בחלקן. נטען כי הדברים מלמדים על חשש ממשי כי הנאשם לא יזכה למשפט צדק.

5. ניתנה הזדמנות לתביעה להגיב בתוך 7 ימים. התביעה לא הגיבה ולאור מועד הדין הקרוב, אינני יכול להמתין עוד לתגובתה.

דיון והכרעה

6. אין בידי לקבל את הבקשה. מדובר, לפי הטענה, בעילת פסלות שקמה לאחר מתן הכרעת הדין ובשלב הטיעונים לעונש. ההגנה מתבססת על שתי בקשות של ההגנה שנדחו, ללא הצדקה לשיטתה. כידוע, אין בהחלטות דיוניות שניתנו בניגוד לציפיות של צד כדי להקים בידו עילה לפסלות שופט.

7. לגוף העניין, סברתי שאין כל הצדקה לשליחת הנאשם לתסקיר שירות המבחן. עסקינן בתיק שהוגש בשנת 2018 (ואשר הועבר לטיפול בחדש יוני 2021), בגין עבירות משנת 2016. הנאשם כפר במיוחס לו, ולכן התנהל הליך הוכחות עד למתן הכרעת דין (בשלב מסוים הנאשם הודה באישום אחד לאחר שנשמעו חלק מהעדים לגבי אותו אישום והמשיך בכפירתו באישום האחר). על אף שהתביעה לא התנגדה לשליחה לתסקיר באותו שלב, סברתי שדחייה נוספת של ההליך, לתקופה שהוערכה על ידי בשנה (לאור ניסיון בתיקים אחרים), תביא לתוצאה בלתי סבירה בעליל מבחינת משך הטיפול בתיק.
8. בכל הנוגע להזמנת תסקיר שירות מבחן, משאין מדובר "בתסקיר חובה", ממילא מסור לבית המשפט שיקול דעת עצמאי לקבל או לדחות בקשה מסוג זה. אינני סבור שיש בדחיית הבקשה לשליחה לתסקיר, חרף הסכמתה של התביעה באותו שלב, כדי לבסס טענה למשוא פנים או כי "דעתו של בית המשפט נתקבעה".
9. הנאשם כפר במיוחס לו וניהל את הגנתו עד למתן הכרעת הדין, וזו אמנם זכותו המלאה, אך בוודאי שהדבר יכול להשליך על נכונותו של בית המשפט לבקש משירות המבחן להכין תסקיר לעניין העונש וזאת בהעדר הצדקה עניינית מיוחדת. כאמור, "המחיר" הכרוך בשליחה לתסקיר (דחייה ארוכה) מוסיף קושי מעשי על הקושי המהותי האמור. כפי שצינתי בהחלטתי, ניתן להסתייע בתסקיר שיוגש בתיק האחר. יתרה מזו, לא מן הנמנע שדעתי תשתנה לאחר שאשמע את טיעוני הצדדים אם יעלו נתונים שאינם ידועים לי או שתימצא סיבה מיוחדת שתצדיק הזמנת תסקיר.
10. לעניין ביטול ההרשעה "מסיבה פורמלית", כזכור מדובר בבקשה לאפשר צירוף התיק להליך אחר, שם הודה הנאשם מבלי שהתנהלו הוכחות, והדין בעניינו נדחה זה מכבר לקבלת תסקיר שירות המבחן וחווה דעת של הממונה על עבודות שירות. כפי שהבהרתי להגנה, אין מניעה לצרף את התיק שם להליך לפניי, אך לא להיפך. סברתי שלבית המשפט ששמע את ההוכחות בתיק "עדיפות" ברורה על פני מותב אחר שלא שמע את הראיות. מכל מקום, אין בדחייה הבקשה לביטול ההרשעה, שניתנה במסגרת הכרעת דין מפורטת ומנומקת, כדי להקים עילה לפסלות. קיים גם קושי נוסף בעצם הטענה לפסלות שופט משום שהוא דחה בקשה של צד לבטל הרשעה מתוך שאיפה לצרף את התיק בפני שופט אחר זולתו.
11. לא ברורה טענתו של הנאשם באשר לחשש שדעתו של בית המשפט "נתקבעה" בכל הנוגע לשאלת העונש. לא שמעתי את הטיעונים לעונש ואין בידי נתונים רלוונטיים, לא באשר לסוג העונש (איכותית) ולא באשר למידתו (כמותית). לא אמרתי דבר ממנו ניתן ללמוד על עמדתי לעניין העונש. למען הסר ספק, טרם גיבשתי עמדה כלשהי בנדון. כל שנאמר הוא בעניין דחיית בקשה לדחיית ארוכה של הדיון לקבלת תסקיר ודחיית הבקשה להעברת התיק ולצירופו להליך אחר.
12. אשר לטענה שדבריו הקשים של הנאשם כלפי המותב השפיעו או ישפיעו על שיקול דעתי, אין לחשש זה על מה לסמוך. לצער הכל, התבטאויות מסוג זה, של הבעת כעס או תסכול למשמע הכרעת דין מרשיעה, אינן בגדר מחזה נדיר. אכן, דבריו של הנאשם אינם ראויים בלשון המעטה, ואולם בית המשפט נדרש לקבוע את מידת העונש לפי כללים ברורים, לאחר הפעלת שיקול דעת ולפי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין לעניין הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בכל הנוגע לשאלת העונש, להתנהלותו הדיונית של הנאשם ניתן משקל מוגבל מאוד, אם בכלל.

כאן המקום לציין כי דווקא התנהלותו של הדיונית של הנאשם, עד למתן הכרעת הדין, הייתה סבירה, והוא אף הסכים לחזור בו מכפירתו באישום אחד במהלך ניהול המשפט. חזקה על שופט מקצועי שיידע להתייחס נכונה לדברי כעס ותסכול למשמע הכרעת הדין, אף אם כללו דברים מבישים ומבזים כלפי המותב עצמו. והרי, בית המשפט נדרש תדיר "למלאכת סינון" כחלק מהעשייה היומיומית בבית המשפט.

לאור כל האמור, מצאתי שאין לתחושותיו של הנאשם בסיס ובוודאי שאין לי עילה לפסילה מלישב בדין בשלב גזירת הדין.

ניתנה היום, ד' תשרי תשפ"ג, 29 ספטמבר 2022, בהעדר
הצדדים.